

POSTANOWIENIE

Dnia 4 lipca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maria Szulc

w sprawie z powództwa S.G.
przeciwko Skarbowi Państwa - Prokuraturze Rejonowej w D.
i Komendzie Miejskiej Policji w D.
o ochronę dóbr osobistych,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 4 lipca 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od postanowienia Sądu Okręgowego w T.
z dnia 12 stycznia 2016 r., sygn. akt I Cz (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) przyznaje ze Skarbu Państwa Sądowi Rejonowemu w D.
adw. M.G. wynagrodzenie w kwocie 270,- (dwieście
siedemdziesiąt) złotych podwyższone o stawkę podatku VAT z
tytułu udzielonej powodowi nieopłaconej pomocy prawnej w
postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w T. oddalił zażalenie powoda od postanowienia Sądu Rejonowego w D. z dnia 5 października 2015 r., I C (...), którym Sąd ten odrzucił na podstawie art. 199 § 1 pkt 1 k.p.c. pozew o ochronę dóbr osobistych w zakresie żądania zobowiązania pozwanych do usunięcia przez wykreślenie naruszających dobre imię powoda zapisów w protokole przesłuchania świadka M.S. z dnia 23 kwietnia 2008 r., zalegającego w aktach sprawy RSD (...)

Komendy Powiatowej Policji w D. i Ds. (...) Prokuratury Rejonowej w D., o następującej treści: „że znając charakter i psychikę tego syna pacjentki, jego charakteropatyczny sposób bycia typu paranoidalnego z megalomanią i patologiczną ambicją” oraz „matka kilkakrotnie żaliła się do mnie, że syn S. ją bije, krzyczy na nią, nawet dusi aby wydała mu pieniądze” oraz w protokole przesłuchania świadka M.S. z dnia 11 marca 2008 r., zalegającego w aktach sprawy RSD (...) Komendy Powiatowej Policji w D. i Ds. (...) Prokuratury Rejonowej w D., o następującej treści: „że podejrzewam u niego poważne zaburzenia sfery psychicznej i pouczyłem go o konieczności zgłoszenia się w związku z tym do Poradni Zdrowia Psychicznego”.

Sąd drugiej instancji podzielił pogląd Sądu Rejonowego, że spór pomiędzy stronami w zakresie powyższego żądania nie ma charakteru sprawy cywilnej, nie odpowiada bowiem ani kryterium materialnemu ani formalnemu. Stosunki prawne stron nie układają się na zasadzie równorzędności, bo powód domaga się ingerencji w procesową czynność organu prowadzącego postępowanie przygotowawcze, a nadto protokół przesłuchania świadka nie ma charakteru oświadczenia funkcjonariusza lecz zawiera oświadczenie osoby przesłuchiwanej a nie organów państwowych. Nie ma również w obowiązującym systemie prawnym jakiegokolwiek regulacji, która uznawałaby tego rodzaju żądanie za sprawę cywilną, co potwierdził Sąd Apelacyjny w postanowieniu z dnia 6 listopada 2014 r. oddalającym zażalenie powoda na postanowienie Sądu Okręgowego w przedmiocie przekazania sprawy do rozpoznania Sądowi Rejonowemu, uznając, że roszczenie powoda nie może być postrzegane w kategorii zapisu art. 24 k.c. i nie stanowi roszczenia niemajątkowego zmierzającego do ochrony dóbr osobistych.

W skardze kasacyjnej powód wnioszek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadnił występowaniem istotnego zagadnienia prawnego oraz potrzebą wykładni art. 24 § 1 k.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest szczególnym środkiem odwoławczym, którego wymogi określa art. 398⁴ § 1 i 2 k.p.c. wskazując na jej cechy konstrukcyjne

i nakładając na skarżącego obowiązek zawarcia w skardze wniosku o przyjęcie do rozpoznania oraz jego uzasadnienia.

W przypadku powołania we wniosku przesłanki określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. należy sformułować zagadnienie prawne oraz przedstawić odrębną, pogłębioną argumentację prawną wskazującą na zaistnienie powołanej okoliczności uzasadniającej przyjęcie skargi do rozpoznania (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11, z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151, z dnia 23 listopada 2010 r., II CSK 344/10, nie publ.). Powołanie we wniosku przesłanki określonej w punkcie drugim wymaga wskazania, że określony przepis prawa, mimo że budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni, bądź niejednolita jego wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które należy przytoczyć (zob. m. in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02, nie publ.).

Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające jej przyjęcie do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie. Chociaż na tym etapie postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy nie analizuje zasadności podstaw skargi kasacyjnej, nie mniej jednak rozważa, czy pozostają one w związku z przytoczonymi przez skarżącego przyczynami przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Do rozstrzygnięcia w postępowaniu kasacyjnym zagadnień prawnych sformułowanych we wniosku oraz dokonania wykładni przytoczonych przepisów prawa może dojść bowiem jedynie wtedy, gdy wskazane przez skarżącego podstawy skargi kasacyjnej pozwalają na ich ocenę i sformułowanie na nie odpowiedzi oraz gdy podniesione problemy prawne mają znaczenie dla rozstrzygnięcia skargi w ramach powołanych podstaw kasacyjnych.

Podstawę rozstrzygnięcia Sądu drugiej instancji stanowił art. 199 § 1 pkt 1 k.p.c. wobec uznania, że niedopuszczalna jest droga sądowa w zakresie roszczenia sformułowanego przez powoda jako roszczenie niemajątkowe służące z tytułu ochrony jego dóbr osobistych. Skarżący w podstawach skargi powołał jedynie naruszenie art. 24 k.c. natomiast skarga nie zawiera zarzutu naruszenia art. 199 § 1 pkt 1 k.p.c., co usuwa problem prawidłowości jego zastosowania spod

kontroli Sądu Najwyższego i pozostawia jako niekwestionowaną podstawę rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego. W takiej sytuacji odniesienie się do przedstawionego zagadnienia związanego z określeniem zasad, na jakich można się domagać podjęcia działań mających na celu usunięcie stanu naruszenia dóbr osobistych oraz dokonanie wykładni art. 24 § 1 k.c. co do zakresu roszczenia o usunięcie skutków naruszenia dobra osobistego w aspekcie dopuszczalności roszczenia o wykreślenie zapisów z protokołów przesłuchań sporządzonych w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym przez organy Prokuratury i Policji, pozostaje irrelevantne dla rozstrzygnięcia. Sąd Najwyższy przy rozpoznawaniu sprawy w postępowaniu kasacyjnym nie może bowiem wyjść poza granice zaskarżenia i podstawy skargi kasacyjnej (art. 398¹³ § 1 k.p.c.), co oznacza, że jest nimi związany i nie może ani zastąpić strony w ich wyborze ani ich uzupełnić w razie nie powołania przez skarżącego.

Z tych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.), o kosztach pomocy prawnej z urzędu rozstrzygając na podstawie § 4 ust. 1 i 3, § 14 ust. 1 pkt 2 i § 16 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. 2015, poz. 1801).